

Dret Civil I

Codi: 102300
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	FB	1	2

Professor/a de contacte

Nom: Judith Solé Resina

Correu electrònic: Judith.Sole@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Altres indicacions sobre les llengües

Grups 2,3,51,52,70,71

Equip docent

Xavier Cecchini Rosell

María del Carmen Cueto Faus

Judith Solé Resina

Ramon Maria Romeu Consul

Equip docent extern a la UAB

Maria Planas Ballve

Mariona Torra Cot

Prerequisits

Per un bon seguiment del curs de Dret civil I és necessari un bon coneixement de les bases del dret romà, dret constitucional i història del dret. Pertinent també és el correcte ús de la terminologia jurídica.

Objectius

Dret civil I és una assignatura que s'imparteix al segon quadrimestre del primer any. Es tracta d'una assignatura que serveix per tal que l'alumne adquireixi nocions bàsiques, per tant, és una matèria essencial dins del Grau. Així, el Dret civil I té la utilitat acadèmica d'obrir els conceptes generals que després seran desenvolupats en les diverses assignatures a càrrec de la unitat de Dret civil. En aquest sentit, el Dret civil I és la base a partir de la qual es desenvoluparà, d'una banda, els Drets civils II, III, IV i, d'altra banda, les assignatures optatives: Dret de família, Dret de successions, Dret de menors, Responsabilitat civil, Dret del consum. A més a més, aquesta aportació formativa tindrà una incidència molt important en altres assignatures del Grau.

El Dret civil I pretén de l'estudiant l'assoliment de diversos objectius entre els quals destaquen particularment:

- Identificar l'objecte, les fonts i els conceptes fonamentals de la part general del Dret civil I.
- Diferenciar entre els diversos subjectes que interactuen en l'àmbit del Dret civil.
- Identificar els elements bàsics del Dret de la persona física i jurídica.

Competències

- Analitzar adequadament les qüestions vinculades amb la igualtat entre homes i dones.
- Buscar, interpretar i aplicar normes jurídiques, argumentant cada un d'aquests assumptes.
- Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
- Contextualitzar les diferents formes de creació del dret en la seva evolució històrica i en la seva realitat actual.
- Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictàmens.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Memoritzar i utilitzar la terminologia jurídica.
- Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictàmens.
- Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les institucions pròpies del dret de la persona.
2. Aplicar els principis i els coneixements bàsics del dret de la persona.
3. Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
4. Contextualitzar les formes de creació del dret en el moment històric actual.
5. Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictàmens.
6. Definir el context sociojurídic del discurs igualitari.
7. Definir els termes del llenguatge juridicocivil.
8. Definir les diferents formes de creació del dret.
9. Distingir una visió global de les tècniques jurídiques de la part general del dret civil I.
10. Explicar els conceptes fonamentals en matèria d'igualtat.
11. Exposar les tècniques jurídiques pròpies de la part general.
12. Fixar conceptes entorn de la pluralitat d'ordenaments jurídics.
13. Identificar el context sociojurídic en el qual neixen les fonts del dret.
14. Produir textos orals sobre dret de la persona en què es demostrin capacitats comunicatives específiques.
15. Produir textos utilitzant la terminologia juridicocivil.
16. Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictàmens.
17. Reproduir les normes d'interpretació i aplicació de les normes jurídiques.
18. Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Continguts

El dret objecte d'estudi i avaluació és el dret civil aplicable a Catalunya

TEMA 1. EL DRET CIVIL I ELS ORDENAMENTS CIVILS

1. Concepte de dret civil

2. La codificació civil espanyola. El Codi civil espanyol
3. La pluralitat d'ordenaments civils
4. Competències legislatives de les Comunitats Autònomes
5. La codificació del dret privat català. El Codi civil de Catalunya

TEMA 2. LES FONTS DEL DRET CIVIL

1. Concepte i classes de fonts
2. Competència en matèria de fonts del dret
3. La llei
4. El costum
5. Els principis generals del dret
6. La jurisprudència
7. La supletorietat del Codi civil espanyol

TEMA 3. L'ÀMBIT, EFICÀCIA I APLICACIÓ DE LA NORMA CIVIL

1. Àmbit espacial de les normes
2. Eficàcia temporal de les normes: entrada en vigor, pèrdua de vigor, retroactivitat, transitorietat
3. Eficàcia general de les normes: la subjecció a l'ordenament jurídic i a la llei, la ignorància de la llei, l'error de dret, l'exclusió voluntària de la llei
4. Eficàcia sancionadora: la nul·litat, el frau a la llei
5. Aplicació de la norma civil
6. Interpretació: objecte, finalitat i classes. Mitjans d'interpretació. La integració
7. L'analogia

TEMA 4. EL TEMPS I ELS SEUS EFECTES JURÍDICS EN EL DRET CIVIL

1. El temps: les unitats de temps, còmput
2. La prescripció extintiva: objecte, caràcters, subjectes, terminis, interrupció, suspensió i renúncia
3. La caducitat: concepte, objecte, caràcters i règim jurídic
4. La preclusió

TEMA 5. LA PERSONA FÍSICA. PERSONALITAT I CAPACITAT

1. La persona: caracterització. Personalitat jurídica. Els no nascuts. Inscripció del naixement
2. Capacitat jurídica i capacitat d'obrar: concepte i caràcters
3. Extinció de la personalitat: la mort, commorència, inscripció de defunció

TEMA 6. L'ESTAT CIVIL I LES CONDICIONS PERSONALS. CONSTÀNCIA REGISTRAL

1. L'estat civil: concepte i caràcters
2. Els estats civils tradicionals i les condicions personals emergents
3. Els títols d'estat civil
4. Constància registral

TEMA 7. ELS DRETS DE LA PERSONALITAT

1. Els drets de la personalitat: concepte, naturalesa i caràcters
2. Els drets en l'esfera física: el dret a la vida, el dret a la integritat física, el dret a l'autonomia de la voluntat del pacient.
3. Els drets en l'esfera moral: el dret al nom; el dret a l'honor a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge; les llibertats d'expressió i d'informació; el dret de rectificació; el dret a la protecció de dades de caràcter personal; el dret moral d'autor.

TEMA 8. LA SITUACIÓ DE MINORIA D'EDAT. ELS MENORS DESEMPARATS

1. L'edat
2. La situació de minoria d'edat: principis rectors, la representació legal i l'assistència
3. La capacitat del menor
4. La responsabilitat del menor
5. L'emancipació: causes i efectes de l'emancipació
6. El desemparament: concepte, declaració i efectes
7. Mesures de protecció; la guarda, acolliment familiar i acolliment en centre, acolliment preadoptiu, mesures de transició a la vida adulta i a l'autonomia personal.

TEMA 9. LA DISCAPACITAT I LA MODIFICACIÓ DE LA CAPACITAT D'OBRRAR

1. Discapacitat: concepte i marc normatiu
2. La modificació de la capacitat: causes, persones que poden ser incapacitades, procediment, la sentència, responsabilitat de l'incapacitat
3. L'internament de l'incapaç
4. La prodigalitat
5. La situació jurídica del concursat

TEMA 10. LES INSTITUCIONS DE PROTECCIÓ DE LA PERSONA

1. Institucions de guarda i protecció de la persona
2. La potestat parental: concepte i caràcters, titularitat i exercici, contingut, vicissituds. Pròrroga i rehabilitació de la potestat.
3. La tutela: constitució, contingut i extinció. El tutor. El consell de tutela
4. La curatela: constitució, contingut i extinció
5. El defensor judicial: supòsits, règim jurídic

6. La guarda de fet: concepte i règim jurídic
7. Altres institucions de protecció: els poders preventius i l'assistència

TEMA 11. LA LOCALITZACIÓ DE LA PERSONA

1. El domicili. Concepte i classes
2. Situacions d'absència
3. La simple desaparició
3. La situació d'absència legal declarada: caracterització i requisits, declaració d'absència, la representació de l'absent, efectes.
4. La declaració de mort: requisits i procediment, efectes
6. Fets comuns a la declaració d'absència i mort
7. Constància registral

TEMA 12. EL VEÏNATGE CIVIL

1. El veïnatge civil: concepte i tipus
2. Adquisició del veïnatge civil: per filiació, del veïnatge d'un lloc
3. Modificació o canvi: per opció, per residència
4. Conservació, pèrdua i recuperació del veïnatge civil
5. Veïnatge i nacionalitat
6. Prova i constància al registre civil

TEMA 13. LA PERSONA JURÍDICA

1. La persona jurídica: Concepte. Classes. Adquisició de la personalitat jurídica. Capacitat. Extinció
2. Les fundacions: normes reguladores, classes, concepte i estructura, constitució i adquisició de la personalitat, òrgans i règim, modificacions i dissolució
3. Les associacions: dret d'associació, normes reguladores, concepte, requisits, constitució, òrgans i funcionament, modificacions estructurals i dissolució
4. La societat civil: classes de societat, règim jurídic i extinció

TEMA 14. LES RELACIONS FAMILIARS I DE PARENTIU

1. Família i famílies. El parentiu: concepte, classes i còmput
2. La filiació: classes. Determinació. Efectes. L'adopció
3. El matrimoni: concepte, requisits, formes
4. Efectes personals i patrimonials del matrimoni: relacions econòmiques entre els cònjuges
5. Divorci, separació i nul·litat matrimonial: caracterització general i efectes comuns
6. La regulació de la convivència estable en parella: aproximació al seu règim jurídic

TEMA 15. EL PROCÉS SUCCESSORI

1. Tipus de vocació successòria
2. Objecte de la successió: l'herència
3. El successor. Títols successoris: l'hereu i el legatari
4. L'obertura de la successió. Fases d'adquisició de l'herència
5. Testaments, codicils i memòries testamentàries: concepte
6. La successió intestada: ordres i graus
7. La successió forçosa

Metodologia

El procés d'aprenentatge té com a base el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1 *Classes magistrals*: on l'estudiant assoleix les bases conceptuals de la matèria i seu el marc jurídic normatiu i jurisprudencial. Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant i estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

1.2. *Classes pràctiques*: on els estudiants analitzen i resolen juntament amb el professor casos pràctics prèviament elaborats. En supòsits concrets, els casos s'elaboraran a classe. La base del treball pràctic és la comprensió i aplicació crítica de la normativa i jurisprudència relacionades amb el contingut essencial explicat a les classes teòriques.

2. Activitats supervisades:

Es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan en l'aula, amb la supervisió i suport del professor. Es tracta de l'elaboració d'algun supòsit pràctic en l'aula, estudi i discussió oral de textos jurídics, bé de la realització d'esquemes d'alguns epígrafs de l'assignatura, de l'elaboració d'un glossari de conceptes. El contingut concret d'aquestes activitats el determinarà el professor de cada grup.

3. Activitats autònomes:

3.1. *Elaboració de documents*: es tracta de documents de les activitats pràctiques que seran lliurades i analitzades a l'aula (vegeu 1.2). Es pot tractar de casos pràctics proposats amb l'antelació suficient pel professor extrets de sentències dels tribunals. També es proposa com activitat autònoma un examen parcial, la forma concreta del qual la determinarà cada professor en el seu grup.

3.2. *Cerca de bibliografia i jurisprudència instrumental per a la resolució dels casos pràctics i la preparació de l'examen*. En algun o alguns casos els estudiants hauran de fer la cerca de la documentació de forma autònoma.

3.3. *Lectura comprensiva de textos jurídics*: Els textos jurídics poden ser sentències, normes articles de revista o monografies, a més del manual o dels manuals recomanats. El tipus de text jurídic concret es determinarà per cada professor segons el seu grup.

Part del material jurídic a disposició de l'estudiant es lliurarà mitjançant el campus virtual.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals, discussió i resolució de pràctiques, comentaris, debats, simulacions de judicis i exposicions orals.	45	1,8	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 15, 16, 18
Tipus: Supervisades			
Tutories	5	0,2	12, 16
Tipus: Autònomes			
Cerca de bibliografia i jurisprudència, estudi, lectures, preparació i redacció de treballs	100	4	1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

Avaluació

SISTEMA D'AVALUACIÓ DE L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES I SISTEMA DE QUALIFICACIONS

SISTEMA D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ ORDINARI:

1.1. *Avaluació continuada:*

El professor de cada grup proposarà a l'inici del curs les activitats que consideri pertinents a efectes de l'avaluació continuada. Fixarà de manera setmanal totes les activitats del curs. A tall d'exemple es pot tractar de:

- fer proves de coneixements teòrics (escrites/orals) al llarg del curs
- aplicació pràctica de conceptes teòrics (casos pràctics, glossaris, esquemes, etc...)
- comentaris de sentències, redacció de documents

L'avaluació continuada inclourà un mínim de tres activitats d'avaluació que hauran de ser de dues tipologies diferents i s'han de distribuir al llarg del curs.

En cada grup de docència es publicaran al campus virtual, abans de l'inici de la docència, la data concreta o setmana de realització de les activitats avaluable, sens perjudici que, excepcionalment i per causes de força major, aquestes puguin, amb preavis i antelació suficient, ser modificades.

1.2. *Examen final:*

Tots els alumnes hagin superat o no l'avaluació continuada poden accedir a l'examen final. El tipus concret d'examen (oral, escrit, desenvolupament de preguntes, multiple choice, etc...) serà determinat per l'equip docent i comunicat a l'inici del curs. Els estudiants s'examinen del programa de l'assignatura.

1.3. *Qualificació de l'assignatura amb el sistema d'avaluació*

La puntuació obtinguda en l'avaluació continuada tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura. La puntuació de l'examen tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura.

La nota de l'avaluació continuada serà l'obtinguda o bé 0 si no s'ha fet.

La nota de l'examen final serà l'obtinguda a l'examen

L'assignatura s'aprovarà amb l'obtenció d'un mínim de 5 sobre 10, d'acord amb els percentatges establerts.

SISTEMA D'AVUACIÓ I DE RE-AVALUACIÓ: per accedir a la re-avaluació s'ha d'obtenir una nota mínima de 3 sobre 10 entre la nota de l'avaluació continuada i l'examen final. Els alumnes s'examinen del programa de l'assignatura.

En la re-avaluació no es computa la nota de l'avaluació continuada.

La nota final serà la de la re-avaluació en cas de presentar-se.

3. CONVOCATÒRIES

L'establert a la normativa.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
examen final ordinari	50 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18
examen parcial+exposició oral+resolució de casos pràctics i comentaris de sentències	50 %	0	0	2, 3, 5, 7, 10, 12, 14, 15, 16
re-avaluació	100 %	0	0	1, 2, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17

Bibliografia

Bibliografia general obligatòria:

- *Lliçons de Dret civil català I, Part general de Dret civil*, M^a del Carmen Gete-Alonso y Calera, Judith Solé Resina, Tirant Lo Blanch, València, 2016.

- *Lliçons de Dret civil català II. Dret de la persona*, M^a del Carmen Gete-Alosno y Calera, Judith Solé Resina, Tirant lo Blanch, València, 2017

- *Lliçons de Dret civil català III. Dret de família*, M^a del Carmen Gete-Alonso y Calera, Judith Solé Resina, Tirant lo Blanch, València, 2017.

- *Derecho de la persona vigente en Cataluña*, M^a del Carmen Gete-Alonso y Calera, Judith Solé Resina, María Ysàs Solanes, 3^a ed, Tirant lo Blanch, València, 2011.

- *Derecho de Familia vigente en Cataluña*, M^a del Carmen Gete-Alonso y Calera, Judith Solé Resina, María Ysàs Solanes, 3^a ed, Tirant lo Blanch, València, 2013.

- *Derecho de Sucesiones vigente en Cataluña*, M^a del Carmen Gete-Alonso y Calera, Josep Llobet Aguado, Judith Solé Resina, Maria Ysàs Solanes, 3^a ed. Tirant lo Blanch, València, 2011.

Bibliografia bàsica recomenada

- *Memoria de Derecho civil*, Ferran Badosa Coll, Marcial Pons, Barcelona, 2010.

- *El nuevo derecho de la persona y de la familia*, Martín Garrido Melero, Sergio Nasarre Aznar, ReyesBarrada Orellana, Bosch, Barcelona, 2011.

- *Derecho civil de Cataluña. Derecho de sucesiones*, Pedro del Pozo Carrascosa, Antoni Vaquer Aloy, Esteve Bosch Capdevila, Marcial Pons, Barcelona/Madrid, 2013.

- *Derecho civil de Cataluña. Derecho de familia*, Pedro del Pozo Carrascosa, Antoni Vaquer Aloy, Esteve Bosch Capdevila, Marcial Pons, Barcelona/Madrid, 2013
